

Ze draaide zich om, rukte de deur van de docentenkamer open en vluchtte naar buiten. Het plein was verlaten, de sneeuw door het speelkwartier bemodderd.

Geen woord was er nadien aan gewijd, noch op school, noch thuis onder de grote lamp, waar Juul wekenlang vreesde, en steeds meer hoopte, dat haar vader de beschuldiging van laaghartige diefstal ter sprake brengen zou. Haar vader en haar hoofdmeester – het kon niet missen of die twee zouden elkaar over haar vermeende vergrijp hebben gesproken. Vakgenoten waren het, vader en meester, nabije collega's van dezelfde snit, al werkten ze op verschillende scholen. Juul hoorde in levendige verbeelding hoe de meester hoofdschuddend haar naam mompelde. Wilde haar vader het niet aanroeren? Geneerde hij zich over haar gedrag? Of had hij die hele gedichtenroof van haar niet geloofd en was hij er heimelijk van overtuigd dat zijn dochter het zelf geschreven had? Was hij daar trots op geweest? Of, ze moest er niet aan denken, was hij daar báng voor geweest? Vreesde hij het talent van zijn dochter?

Ze verborg een kladversie van haar rattengedicht in een sigarendoos, diep weg in haar kast, samen met andere schrijfsels, waar zij zorgvuldig strengen borduurgaren overheen vlijde. De geheime verzameling ging deel uitmaken van haar parallelle leven, waarvan gedurende haar prille jeugd niemand iets vermoedde. Langzaam ebde het rattenvoorval weg. Ook de ratten zelf waren op een dag door moeders stille schoonmaak en giftig strooisel verdwenen.

Banger bleef ze voor een schrift met omgekrulde bladzijden. Het bevatte slechts één verhaal, "De koprol" had ze het genoemd, ze schreef het amper drie maanden na haar rattengedicht. Het speelde in hetzelfde schooljaar, in de gymzaal. Bij het teruglezen trilden haar handen.

Meester Tweedcolbert deed zijn jasje alleen op vrijdagmiddagen

uit, tijdens de gymles in de zaal aan de overkant van het plein. Daar stelde hij Juuls zevenenveertig klasgenoten op in een rij, naar lengte. Juul stond achteraan, op twee na de grootste.

‘Drie rondes rennen om op te warmen.’ Bij zijn aanwijzing tikte hij met een stok een stevig ritme op de groen betonnen vloer.

‘Mogen we vandaag apenkooien, meester?’ waagde André met het stekelhaar, die het hardst rende, na de tweede ronde te vragen. ‘Het is de laatste gymles van dit jaar...’ En voort galoppeerde hij weer.

De meester scheen akkoord en er ontstond gejoel. Apenkooien! Dan mochten ze vrij over alle gymtoestellen bewegen, totdat ze door een aangewezen leerling afgetikt werden. Met haar snelheid was Juul er goed in. Na de derde hardlooprunde blies de meester op zijn scheidsrechtersfluit en liet alle paarden, bokken, matten en klimrekken in de zaal plaatsen en de ringen losmaken. Ze draafden door elkaar, hun stemmen schalden tegen het hoge plafond, waar André al in de klimtouwen hing. Bij het fluitsignaal sprong Juul lenig op het paard, het spel kon beginnen. De fluit klonk scherper, hield langer aan dan gewoonlijk.

‘En nu alle spullen weer opruimen in het hok, denken jullie nu heus dat ik met zo’n stelletje ongeregeld ga apenkooien? Opbergen, meteen.’ Meesters gezicht was rood aangelopen van het fluiten.

‘Ja, maar meester!’ Juul kon zich niet bedwingen. ‘U heeft het beloófd...’

‘Juul Jamaar, altijd Juul Jamaar.’ Al zijn pijlen waren nu op haar gericht.

‘Vijfentwintig koprollen, jij.’ Hij duwde de stok in haar richting.

De straf was bekend en de leerlingen waren zo gedrild dat ze zich meteen naast elkaar opstelden langs de buitenste witte vloerlijn. Juul plukte aan haar gympak, het was haar eerste keer. Ze moest koppeltje duikend voor hen allemaal langsgaan. De vloer

was hard en meedogenloos en na zeven of acht duikelingen voelde ze haar hoofd bonzen. Haar klasgenoten ginnegapten, maar toen ze zagen hoe pijnlijk het rollen voor haar was en hoe driftig de stok van de meester het ritme sloeg op de vloer, zwegen ze. Na twaalf koprollen weigerde haar rug zich verder te krommen over de grond. De meester spoorde de klas aan haar voort te duwen, haar 'tikken op d'r achterste' te geven als ze niet verder rolde. Niemand raakte haar aan. Nog twee koprollen produceerde ze, voor Gea en Emmy langs.

'Dit is zo gemeen.' Was dat de fluisterstem van Gea of van Emmy? 'Hou vol, Juul.' Toch nog vriendinnen, het suisde in haar oren.

Toen richtte zij zich op, kapot maar zonder tranen. Ze stond wankel op haar benen. Zo rechtop mogelijk liep ze naar de kleedkamer. Zelfs de stok zweeg.

'Juul, terugkomen, hier, onmiddellijk.'

Ze hoorde het, maar dacht alleen aan weggkomen. Wild trok ze haar kleren over haar gympak heen. Ze stapte naar buiten, stak het schoolplein over naar het lege klaslokaal. Daar pakte ze een krijtje uit het vak onder het schoolbord. Haar hand trilde, maar het stond er, groot, schots en scheef: "Nazipraktijken in de gymzaal." Ze nam haar schooltas en slenterde naar huis.

Er was niemand thuis. Ze schreef "De koprol" in haar schrift. Het was honderdmaal ernstiger dan haar hele rattengedicht. Nu zou er met absolute zekerheid over haar gesproken worden door de beide vakbroeders, haar vader geschokt en haar meester verbolgen. De zondagavondbuikpijn was heviger dan ooit en ze moest steeds plassen.

's Maandags zag ze dat haar letters op het schoolbord waren uitgeveegd. De meester kwam er niet op terug. Dat was een opluchting, maar ook jammer. Ze had gerepeteerd wat ze hem wilde zeggen. Tot in de finesses had meester Tweedcolbert over de nazipraktijken uit